

הכנס ה-22

של העמותה הישראלית
להתפתחות הילד ושיקומו

10-9 בינואר 2019
בנייני האומה, ירושלים

זה לזה, לאשפחות, לקהילה, לידע

סדנאות הכנס

בכנס ההולך וקרוב יתקיימו שני מושבים מרכזיים של סדנאות, חוויה ייחודית ומלמדת. הפעם שולבו הסדנאות כחלק משני ימי הכנס המרכזיים במטרה להקל ולאפשר לקהל רב ליהנות הן מהכנס והן מהסדנאות. הסדנאות נועדו להעניק כלים עדכניים ומעשיים ביותר לשימושכם בעבודתכם היומיומית. הסדנאות ניתנות ע"י אנשי מקצוע מעולים בתחומם, בנושאים המעניינים את כולנו! חלק מהסדנאות מהוות גם מקום למפגש עם המרצים המובילים המוזמנים להרצאות במליאה, מה שיאפשר הזדמנות להתייחסות מעמיקה לשאלות ומקרים מורכבים המוצגים על ידכם. לסדנאות דיון על מקרים מורכבים - ניתן לשלוח מראש מקרים מורכבים לדיון, על פי המפורט ליד הסדנה. לבחירתכם מגוון סדנאות מעשיות, בנות כשעה ורבע כל אחת. הסדנאות יועברו בחמישה אולמות שונים בשני פרקי זמן וניתן יהיה לבחור עד שתי סדנאות, אחת בכל רצועת זמן. היות ובחלק מן הסדנאות מספר המקומות מוגבל רצוי להירשם בהקדם, המקומות נתפסים במהירות.

עלות ההשתתפות

חברי עמותה:

לנרשמים לשני ימי הכנס – עלות כל סדנה 15 ₪

לנרשמים ליום אחד – עלות כל סדנה 30 ₪

לנרשמים לסדנאות בלבד ללא רישום לכנס - עלות כל סדנה 90 ₪

לא חבר עמותה:

עלות כל סדנה 40 ₪

לנרשמים לסדנה ללא רישום לכנס 120 ₪

לפניכם פירוט על תוכן ונותני הסדנאות, אשר יקל עליכם את הבחירה.

חלק מהסדנאות מועברות באנגלית ומסומנות בכוכביות **

פתיחת כל סדנה מותנית במינימום נרשמים !

מספר המקומות מוגבל כל הקודם זוכה !

הכנס ה-22

של העמותה הישראלית
להתפתחות הילד ושיקומו

9-10 בינואר 2019
בנייני האומה, ירושלים

זה לזה, לאשפחות, לקהילה, לידע

יום רביעי - 9 בינואר 2019 | 17:10-18:30

1. חשיבה חברתית: פיתוח כשירות חברתית ע"מ לעזור לאנשים לפרש ולהגיב בעולם החברתי

מנחה ד"ר אריאלה יוקל

המיומנויות החברתיות שלנו אינן מקבץ של התנהגויות אשר נלמדו בעל-פה, אלא, תוצר של תהליך של איסוף מידע חברתי. לימוד היכולת לחשוב חברתית הוא צעד קריטי עבור מטופלים עם אבחנות כגון: לקות על ספקטרום האוטיזם (ASD) ובעיות קשב וריכוז (ADHD), עם יכולות שפתיות ואקדמיות סבירות עד גבוהות. זאת ע"מ לפתח את יכולתם להבין כיצד להתאים את התגובות שלהם בהתאם לזמן, למקום ולבני האדם.

סדנה זו תחקור את המודל לכשירות חברתית של 'חשיבה חברתית' ע"מ להדגיש את ארבעת האלמנטים העיקריים הנדרשים לשיפור הלמידה והתגובות החברתיות הקשורות: הפניית קשב, פרשנות, פיתרון בעיות ותגובה. עם המידע הזה ברקע, אוצר המילים של 'חשיבה חברתית' והאסטרטגיות הנלוות ילמדו תוך עידוד מטופלים צעירים יותר להפוך להיות לבלשים חברתיים, ומטופלים מבוגרים יותר להפוך להיות מרגלים חברתיים. באמצעות העלאת המודעות העצמית החברתית של המטופל, יכולתו לווסת את עצמו מבחינה חברתית תשתפר. לדוגמה, ללמוד כיצד להימנע מפליטות פה בבית או בבית הספר. המידע שינתן בסדנה זו רלוונטי לשילוב המטופל בסביבות שונות. למתודולוגיה של חשיבה חברתית יש מגוון רחב של מערכי לימוד ואסטרטגיות עבור מטופלים בכל גיל, כולל מבוגרים. סדנה זו נועדה לשמש כהקדמה לגישה חשיבה חברתית. ד"ר אריאלה יוקל היא קלינאית תקשורת, חוקרת ומרצה. כיום בצוות הדרכה ופיתוח של הגישה האמריקאית "חשיבה חברתית" Social Thinking גישה שנוסדה ע"י קלינאית התקשורת האמריקאית מישל גרסייה וינר לטיפול בלקויות חברתיות. אריאלה הייתה במשך עשור ראש תחום של צוות קלינאי התקשורת במכון להתפתחות הילד ע"ש ויינברג, בבית חולים תל-השומר. מטפלת גם בתחום האוטיזם ולקויות תקשורת.

2. פתרונות טכנולוגיים מותאמים אישית לילדים עם מוגבלויות-ראש פתוח, פל"א

מנחה: גב' הלה בורל

בסדנה נקיים מכש חשיבה וראש פתוח סביב אתגרים וקשיי תפקוד שונים, שפוגשים ילדים עם מוגבלויות בחיי היומיום, שכדאי למצוא להם פתרון טכנולוגי. ננסה לאתר ולגבש פתרונות טכנולוגיים אפשריים, שמטרתם להעצים ולעודד עצמאות בקרב ילדים. לא נבנה/נניצר בפועל את המוצר...זו משימה לסדנה אחרת.

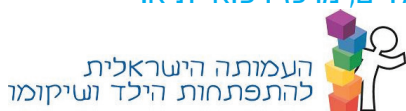
גב' הלה בורל היא מרפאה בעיסוק, מנהלת את פל"א במרחב החדשנות באלי"ן.

3. טיקים, תנועות סטריאוטיפיות, ומה שביניהם - כיצד נראות הפרעות תנועה התפתחותיות?

מנחה: ד"ר מיכאל רוטשטיין

הסדנה מלווה במגוון סרטי ווידאו המדגימים הפרעות תנועה התפתחותיות שונות – טיקים, תנועות סטריאוטיפיות, תופעות התנהגותיות שפירות וכן תופעות הנמצאות באבחנה מבלדת - דיסטוניה, כוריאה, אטקסיה ועוד. בסדנה נלמד כיצד ניתן לזהות תנועות וכיצד להבדיל ביניהן. נדון על משמעות הפרעות התנועה השונות בילדים עם הפרעות התפתחות שונות ובילדים המתפתחים באופן תקין. ניתן לשלוח מראש סרטי וידאו של הפרעות תנועה לדיון במהלך הסדנה. את הסרטונים אפשר להעביר עד 20 לדצמבר 2018 כקובץ מצורף למייל: adminchild@development.org.il

ד"ר מיכאל רוטשטיין, הוא מומחה בניירולוגית ילדים והתפתחות הילד במרפאה להפרעות תנועה בילדים, היחידה לניירולוגית ילדים והמכון להתפתחות הילד, בית חולים "דנה דואק" לילדים, מרכז רפואי ת"א.

הכנס ה-22

של העמותה הישראלית
להתפתחות הילד ושיקומו

9-10 בינואר 2019
בנייני האומה, ירושלים

זה לזה, לאשפחות, לקהילה, לידע

4. שימוש ברטט כגרייה למערכת הנוירומסקולרית ושילובו בשיקום הקליני

מר הראלד שוברט

בחסות חברת Galileo

סדנה ייחודית המציגה רקע מדעי ודרכי יישום לשימוש ברטט ככלי טיפולי בטיפול באוכלוסיית הילדים והמבוגרים. ההתערבות ברטט ככלי טיפולי מתאימה למגוון מצבי בריאות עם הגבלות במבנה ובתפקוד, ביניהם מצבים של: אוסטאופרוזיס כאבי גב, ליקויים בשליטה בסוגרים, הגבלות בתפקוד לאחר פגיעות ב CNS. בין התכנים שיועברו בסדנה: סקירה קצרה בנושא יחידת עצם-שריר, ויחידת עצב-שריר, השפעה על מצבים של היפרטוניה וספסטיות, הכרת עקרונות הבסיס בשימוש במכשיר רטט "גלילאו" לאימון, הרקע התיאורטי למשתני הגירוי במכשיר הרטט ויישום השימוש במעגל החיים ילד- בוגר וכולל התנסות אישית.

מר הראלד מכהן כמנהל בכיר של חברת Novotec Medical and Stratec Medizintechnik (Pforzheim Germany), לחברה שיתופי פעולה עם סוכנות החלל האירופאית והיא פועלת בהתמדה להרחבה של ההנחיות לשימוש בטיפול "גירוי מכאני" עם מכשיר הגלילאו. מר הראלד שוברט, מהנדס אלקטרוניקה רפואית, אשר חוקר את השדה של אבחון וטיפול במצבי פגיעה במערכת הנוירומסקולרית.

5. ניידות ממונעת מותאמת אישית – הרציונל הקליני בהתאמת כסא ממונע, הפעלתו ודרכי האמון לקראת ניידות עצמאית בקרב ילדים עם צרכים מורכבים

גב' נעמי גפן, גב' ורדית קיינדלר וגב' לורי רוזנברג

הרצון לנוע באופן עצמאי, מתוך בחירה, הוא מאפיין מהותי של כל אדם באשר הוא ואבן הפינה להתפתחות האוטונומיה. בקרב ילדים המתפתחים באופן טיפוסי, היכולת לנוע באופן עצמאי מספקת אין סוף הזדמנויות למידה על השלכותיהן של התנועות הרצוניות בעת תפקודים שונים במהלך היום והשפעתן על הסביבה. ניידות ממונעת מאפשרת הזדמנויות למידה והשתתפות משמעותיות לילדים עם מגבלות בניידות עצמאית. תוצאות ההתערבות הממוקדת בהוראת ניידות ממונעת מגוונות ותלויות במרכיבי המטופל, בעזר בו הוא משתמש, בסוג הטיפול ותכיפותו. לאחר הערכה תפקודית מקיפה של הילד, נדרשת חשיבה קלינית מקיפה של חברי הצוות על האופן בו יעשה האימון, האמצעים, התדירות והסביבה המיטבית לשם כך. בסדנה תינתן התייחסות מעמיקה לחשיבות ההתאמה האישית של "מעטפת הניידות הממונעת" הכוללת את מצבו התפקודי של הילד, סוג הכסא, מערכות ההפעלה המתאימות, דרכי האימון, תכיפותו והסביבה המיטבית. דרך דיון בתיאורי מקרה, המשתתפים יכירו ויתנסו בכלי הערכה (PMP), סיווג (ALP) ומדדי תוצאה (WhOM-YP) ויצאו עם כלים ותובנות שימשו אותם בקבלת החלטות בתהליך הבחירה והיישום של ניידות ממונעת ומותאמת אישית.

מנחות הסדנה הן: גב' נעמי גפן מבית החולים אלי"ן בירושלים ואוניברסיטת חיפה, גב' ורדית קיינדלר מהגן השיקומי בירושלים וגב' לורי רוזנברג מבי"ס "אילנות" והאוניברסיטה העברית הר הצופים.

הכנס ה-22

של העמותה הישראלית
להתפתחות הילד ושיקומו

9-10 בינואר 2019
בנייני האומה, ירושלים

זה לזה, לאשפחות, לקהילה, לידע

יום חמישי 10 בינואר 2019 | 07:30-08:45

1. מקרים מורכבים בטיפול בבעיות קשב וריכוז

מנחה: ד"ר אריה אשכנזי

בסדנה נדון על מקרים מורכבים של ילדים עם הפרעת קשב. הבעיות בהן אנו נתקלים הם אי תגובה לתרופות הקלאסיות או תופעות לוואי מתרופות אלו. כיצד נטפל בילדים עם הפרעת קשב ותחלואה נלווית כאשר זו מהווה גורם דומיננטי? דוגמאות לתחלואה נלווית שכיחה ב-ADHD אוטיזם, חרדה, כפייתיות, טיקים ועוד.

המשתתפים מתבקשים לשלוח מקרים מורכבים מהקליניקה שלכם לדיון במהלך הסדנה עד 20 לדצמבר 2018 למייל adminchild@development.org.il במהלך הסדנה יתנהל גם דיון ומענה לשאלות של המשתתפים.

ד"ר אשכנזי מומחה בניורולוגית ילדים בארץ, מומחה בניורולוגיה פסיכיאטריה עם התמחות מיוחדת בניורולוגית ילדים באקדמיה האמריקאית לניורולוגיה ופסיכיאטריה בארצות הברית, מנהל "נועם" מכון לניורולוגיה, פסיכולוגיה ודיקטטיקה ברעננה, מנהל היחידה להתפתחות הילד קופ"ח לאומית בנתניה, חבר ועד החברה להפרעת קשב בהר". ד"ר אשכנזי השתתף בעבודות מחקר קליניות ובפיתוח תרופות להפרעות קשב בארה"ב.

2. תיאורי מקרה של ילדים המאובחנים עם ASD המשתמשים ב-PECS**

מנחה: ד"ר אנדי בונדי

מערכות תקשורת תומכת חליפית (תת"ח) מיודעות לאפשר תקשורת למי שהשפה הדבורה אינה מהווה עבורו אמצעי תקשורת יעיל מספיק. שיטת (Picture Exchange Communication System) PECS, שפותחה ע"י ד"ר בונדי ושותפיו, הינה אחת האסטרטגיות ללימוד מערך תקשורת לילדים אוטיסטים, אשר אינם מביעים עצמם באמצעות דיבור. בשיטה זו הילד לומד לתקשר בצורה של החלפת כרטיס בחפץ רצוי. כך הוא לומד כיצד ביכולתו להפוך לשותף פעיל ויוזם בהחלפת מסרים תקשורתיים. בסדנה נאפיין את הקשר בין קשיי תקשורת והתנהגות מאתגרת, נבין את יחסי הגומלין שבין שימוש בתת"ח (תקשורת תומכת וחליפית) להתפתחות שפה, ונתאר מרכיבי מפתח במעבר משימוש ב-PECS למכשירי תת"ח טכנולוגיים.

ד"ר אנדי בונדי הוא ממובילי החדשנות בתחום האוטיזם וניתוח יישומי של התנהגות. ד"ר בונדי בעל ארבעים שנות ניסיון ויותר בטיפול בילדים ומתבגרים עם אוטיזם והפרעות התפתחותיות שונות. הוא ואשתו, הגב' לורי פרוסט, פיתחו את שיטת התקשורת החלופית באמצעות (PECS) ד"ר בונדי עמד בראש מערכת של בתי ספר ייחודיים לתלמידים עם אוטיזם, והוא הנשיא והמייסד המשותף של ארגון Pyramid ליעוץ חינוכי, ותורתו מיושמת במדינות רבות, כולל בישראל. בהעברת הסדנה תשתתף גם הגב' לורי פרוסט. הגב' פרוסט הינה סגנית הנשיא והמייסדת המשותפת של ארגון Pyramid ליעוץ חינוכי ומחברת משותפת של המדריך למשתמש ב-PECS

3. כלים מעשיים לשותפות טיפולית עם הורים

מנחה: ד"ר ליאת גפני לכטר

על אף שטיפול ממוקד במשפחה הוא הטיפול המיטבי (best practice) בעבודה עם ילדים, מטפלים מדווחים על אתגרים בעבודה שיתופית עם הורים. מטרת הסדנה הנוכחית היא לחשוף את המשתתפים לכלים יישומיים ולמיומנויות מתקדמות ליצירת שותפויות טיפוליות עם הורים תוך לקיחה בחשבון של צרכי המשפחה כולה.

ד"ר ליאת גפני מרפאה בעיסוק, פוסט-דוקטורנטית מטעם קרן "פולברייט" אוניברסיטת חיפה.

** הסדנה תתקיים בשפה האנגלית

העמותה הישראלית
להתפתחות הילד ושיקומו

זה לזה, לאשפחות, לקהילה, לידע

הכנס ה-22

של העמותה הישראלית
להתפתחות הילד ושיקומו

9-10 בינואר 2019

בנייני האומה, ירושלים

4. קשיי ויסות ושינה - מקרים מורכבים**

מנחה: פרופ' שלי וייס

איך אפשר בלי לישון? בעיות שינה שכוחות בילדים ובמיוחד בילדים עם צרכים מיוחדים. חוסר שינה משפיע על התפקוד של הילד והוריו ועל איכות חייהם. בסדנה זו נלמד לזהות ולטפל בבעיות שינה. במהלך הסדנה נדון בהערכה וטיפול בילדים עם בעיות שינה תוך שימוש בתיאורי מקרה, נבין את התפקיד של וידאו ביתי ככלי במערך הטיפול וכן נדון במצבים בהם יש להרחיב את הברור לכיוונים נוספים.

ניתן לשלוח מקרים מורכבים לדיון- בשפה האנגלית, עד 20 לדצמבר 2018 למייל

adminchild@development.org.il

פרופ' שלי וייס היא נוירולוגית ילדים ומומחית לאפילפסיה ושינה, מנהלת תכנית ההתפתחות במחלקה לנוירולוגיה ופדיאטריה בקנדה. מומחית עולמית ונשיאת האיגוד לרפואת השינה בקנדה, מחברת הספר **Better Sleep for your baby and child**.

5. "PREP: גישת התערבות חדשנית מבוססת-סביבה לשיפור ההשתתפות של ילדים ובני נוער עם מוגבלויות"

מנחה: ד"ר דנה ענבי

גישת ה- "PREP" הינה גישת התערבות חדשנית מבוססת ראיות שמטרתה לשפר השתתפות של ילדים ומתבגרים עם מוגבלויות ע"י שינוי מרכיבים בסביבתם וע"י הדרכת הורים. במהלך הסדנה יוצגו חמשת השלבים של גישת ה- "PREP": הגדרת מטרות 2. בניית תכנית 3. יישום התוכנית 4. מדידת התהליך והתוצאות 5. התקדמות הלאה. תוצג האפקטיביות של ה- PREP בעידוד השתתפות של בני נוער ויודגמו אסטרטגיות התערבות ספציפיות לשיפור ההשתתפות דרך תיאור מקרה. לסיום, תשתף אמצעים פרקטיים לשימוש בגישת ה- PREP בעבודה הקלינית בשטח.

ד"ר דנה ענבי, מרפאה בעיסוק, חוקרת ומרצה בכירה באוניברסיטת מקגיל, מונטריאול, קנדה. מחקרה בשנים האחרונות מתמקד בתחום השתתפות ורווחה בילדים ומתבגרים עם מוגבלויות, בדגש על זמן פנאי והשפעת סביבה. היא פיתחה הערכות ודרכי התערבות, ופרסמה מאמרים רבים ומשפיעים בתחום זה, חברה בקבוצת CAN-CHILD קנדה.

לרישום לחצו כאן

** הסדנה תתקיים בשפה האנגלית